

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасний етап розвитку суспільства, з швидкими змінами в політично – економічному, технічному та, як наслідок, педагогічно – психологічному середовищі, вимагає високого особистісного розвитку, активності та цілеспрямованості індивідуальності. Психічний розвиток людини детермінується як біологічними, так і соціальними факторами, однак їхній прояв неможливий без включення діяльнісного, зокрема мовленнєвого компонента.

Мовлення є предметом дослідження багатьох наук – психології, лінгвістики, філології, логопедії, неврології, фізіології, вирішення завдань яких спрямоване на визначення тих чи інших аспектів мовлення. У психології проблеми мовлення досліджували Л.С. Виготський, Д.Б.Ельконін, М.І. Жинкін, О.В.Кулешова, О.О. Леонт'єв, С.Д. Максименко, С.Л. Рубінштейн. Л.С.Виготський зазначав, що в онтогенезі людини мовлення спочатку розвивається як внутрішній, егоцентрований процес і переростає у зовнішній процес як спілкування відповідно до етапу розвитку дитини [1]. С.Д.Максименко вказує, щомовлення – це акт вживання людиною мови для спілкування. Мовлення, на думку О. П. Сергєєнкової – це процес використання мови в спілкуванні [2].

Мовлення є важливим критерієм визначення рівня інтелектуального розвитку особистості та її психічного здоров'я; у трудовій діяльності воно є складовою професійної орієнтації, сприяє професійному відбору та виконанню фахових завдань. Без сформованості мовлення неможливими є розвиток комунікативних здібностей, динаміка соціального інтелекту, які, своєю чергою, є професійно важливими якостями. Однак оцінка рівня розвитку мовлення відбувається на тих вікових етапах, коли в особистості сформовано стиль спілкування, засвоєні конструкції та правила мови.

Отже, з метою попередження низького рівня розвитку мовлення та підвищення комунікативних здібностей доцільним є діагностування та корекція мовлення у дітей молодшого шкільного віку. Саме в цьому віці відбувається цілеспрямоване формування словниково запасу, засвоєння граматичних норм мови та характеристик мовлення, що обумовлене включенням у навчання та інформаційним навантаженням [3].

Список літератури

1. *Виготский Л.С.* Мышление и речь, в Сб.: Психология мышления / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и др. – М., «Аст»; «Астрель», 2008 г. – С. 495 – 497.
2. *Сергєєнкова О.П.* Загальна психологія : навч. посіб. / Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – С. 91 –92.
3. *Скрипченко О.В.* Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В.Огороднійчук – К.: Просвіта, 2001. – 416 с.

*Науковий керівник: Помиткіна Л.В.,
д-р психол. наук, професор*

